

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 800/2024
23.01.2026. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Радославе Мађаров и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца противтуженог Ортачког адвокатског друштва „Станивуковић и Партнери“ из Новог Сада, кога заступа пуномоћник Синиша Новаковић, адвокат из ..., против тужене противтужиље АА из ..., коју заступа пуномоћник Дејан Укропина, адвокат из ..., уз учешће умешача на страни тужиоца ББ из ... и умешача на страни тужене ВВ, из ..., коју заступа пуномоћник Дејан Укропина, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца противтуженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1263/23 од 12.10.2023. године, у седници одржаној 23.01.2026. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 1263/23 од 12.10.2023. године у делу става првог изреке којим је потврђена пресуда Вишег суда у Новом Саду П 136/2020 од 23.01.2023. године у одбијајућем делу става првог изреке, ставу другом и ставу петом изреке, као и у ставу другом изреке и пресуда Вишег суда у Новом Саду П 136/2020 од 23.01.2023. године у одбијајућем делу става првог изреке, ставу другом и ставу петом изреке и предмет **ВРАЋА** првостепену суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 136/2020 од 23.01.2023. године, ставом првим изреке одржано је на снази решење Основног суда у Новом Саду ИИв 1364/2019 од 07.11.2019. године за износ главнице од 2.507.082,00 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 11.10.2019. године до исплате, док је у преосталом делу за износ главнице преко досуђених 2.507.082,00 динара до потраживаних 20.242.474,29 динара са законском затезном каматом на износ разлике за период од 11.10.2019. године до исплате, наведено решење укинато и тужбени захтев тужиоца одбијен. Ставом другим изреке утврђено је да је ништава одредба члана 3. 1. уговора о пружању правних услуга закљученог у Новом Саду дана 04.04.2013. године између тужиоца-противтуженог као налогопримца, са једне стране и тужене-противтужиље и умешача на страни тужене, као налогодаваца, и то у односу на тужену-противтужиљу АА. Ставом трећим изреке одбијен је противтужбени захтев у делу којим је тражено да се утврди да је ништава одредба члана 3.1. уговора о пружању правних услуга закљученог у Новом Саду дана 04.04.2013. године између тужиоца-противтуженог као налогопримца са једне стране и тужене-противтужиље и умешача на страни тужене као налогодаваца, у односу на умешача ВВ. Ставом четвртим изреке обавезана је тужена-противтужиља да тужиоцу-противтуженом надокнади трошкове парничног поступка у износу од 332.657,00 динара. Ставом петим изреке обавезан је тужилац-противтужени

да туженој-противтужиљи надокнади трошкове овог парничног поступка у износу од 288.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1263/23 од 12.10.2023. године, жалбе парничних странака су одбијене, па је пресуда Вишег суда у Новом Саду П 136/2020 од 23.01.2023. године потврђена и одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац-противтужени је поднео благовремено ревизију, побијајући пресуду у делу којим је тужбени захтев одбијен за износ преко досуђеног и усвојен противтужбени захтев тужене-противтужиље, из свих законских разлога због којих се ревизија може изјавити.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11...10/23), па је утврдио да је изјављена ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се не указује посебно на остале битне повреде одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да је дана 04.04.2013. године између ВВ и АА, обе из ..., као клијената, са једне стране и ОАД „Станивуковић и партнери“ из Новог Сада са друге стране, закључен уговор о пружању правних услуга. Чланом 3.1. уговорне стране су се сагласиле да ће клијенти накнаду за извршење правних услуга по основу уговора платити у износу који одговара 5% вредности враћене имовине, износа обештећења или остварене купопродајне цене за имовину, у динарској противвредности на дан фактурисања, увећано за износ ПДВ. Такође, уговорено је да уколико клијенти раскину овај уговор без кривица адвокатске канцеларије, биће дужни да адвокатској канцеларији исплате износ који одговара услугама пруженим са њене стране до момента раскида уговора, по важећој адвокатској тарифи, као и да надокнаде материјалне трошкове које је адвокатска канцеларија имала до дана раскида уговора, а уговорен је и начин обрачуна трошкова (члан 3.3.), те да клијенти и адвокатска канцеларија имају право да овај уговор раскину у било које доба писаним путем. И тужена и умешач на страни тужене су знале да су потписом овог уговора пристале да тужиоцу исплате наведених 5% враћене имовине. Након закључења уговора, тужилац је туженој пружао уговорене правне односно адвокатске услуге у коју сврху је тужена тужиоцу издавала велики број пуномоћја.

У поступку је утврђена свака радња коју је тужилац предузео приликом заступања тужене у судским поступцима и у управном поступку пред Агенцијом за реституцију и утврђена је вредност сваке појединачне радње према тада важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката. Делимичним решењима Агенције за реституцију, ближе наведеним у образложењу побијане пресуде, усвојени су захтеви подносилаца, те је враћена имовина и утврђено право својине законским наследницима бивших власника пок. ГГ, ДД и ЂЂ рођене ... и то ЕЕ и ЖЖ, АА и ВВ са различитим уделом на великом броју непокретности и пољопривредном земљишту, ближе наведеним у решењима Агенције за реституцију. Тужилац је посредовао и у

купопродаји непокретности која је била предмет судског спора пред Основним судом у Новом Саду број П 5420/16 јер је нашао купца за ову непокретност, који је прихватио сачињавање својеврсног алеаторног уговора којим је пристао да купи непокретност која је предмет судског спора односно сувласничке уделе АА и ВВ у овој непокретности. Међутим, у крајњем исходу ове парнице тужбени захтев је одбијен, па је овај поступак окончан на штету купца који је такав правни посао прихватио. Тужилац је наплатио део трошкова за пружене адвокатске услуге у овом поступку, односно износ од 5% примљене цене од наведеног купца, али није наплатио трошкове за пружене услуге по Адвокатској тарифи изнад наведеног процента.

Тужена је код тужиоца потписала изјаву од 25.03.2019. године у којој је у свему остала при закљученом уговору о пружању правних услуга од 04.04.2013. године и обавезала се да у целости испуни своје обавезе из уговора, укључујући и обавезу плаћања накнаде у висини од 5% вредности земљишта враћеног делимичним решењима Агенције за реституцију, као и по другим решењима која евентуално уследе након давања ове изјаве. Међутим, тужена и умешач на страни тужене су након извесног времена почеле да сумњају у квалитет обављеног посла од стране тужиоца, након чега су доставиле тужиоцу поднесак од 30.08.2019. године у коме су навеле да отказују пуномоћје за све остале поступке у којима их је тужилац заступао, пред било којим органом или судом, јер су незадовољне ажурношћу, брзином, посвећеношћу и комуникацијом у њиховом заступању. Након тога, 30.09.2019. године тужилац је издао АА и ВВ обрачун накнаде трошкова и награде за рад адвоката по основу уговора о пружању правних услуга од 04.04.2013. године, који је тужена примила 02.10.2019. године. Тужилац за пружене услуге није пријавио ни платио ПДВ на износе констатоване у обрачуну, јер наведене износе од тужене није ни наплатио.

У време сачињавања обрачуна за извршене адвокатске услуге, као и током целокупног периода пружања адвокатских услуга туженој на снази је била Тарифа о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Сл. гласник РС“ бр. 121/2012 од 24.12.2012. године), која је ступила на снагу 01.01.2013. године. Укупан износ накнаде за радње предузете од стране тужиоца на основу спорног уговора, према ставу судова износи 2.507.082,00 динара са урачунатим ПДВ у износу од 417.847,00 динара на утврђени износ накнаде и награде тужиоцу за пружене адвокатске услуге, а који је тужилац као обвезник ПДВ дужан да плати.

Тужена и њена сестра су само у два случаја платиле део награде и накнаде адвокатских трошкова у складу са потписаним уговором од 04.04.2013. године, и то у оставинском поступку вођеном иза пок. ЗЗ, где су оне наследиле идеалне делове на стану у Београду, који је током 2014. године продат и тужилац наплатио својих 5% из дела купопродајне цене који је припао туженој и њеној сестри на име наследног дела. Такође, тужени је наплатио и део свог потраживања приликом продаје односно исплате купопродајне цене за хотел „Војводина“ у висини од 5% од 200.000 евра.

Укупна вредност земљишта које је враћено у површини од 11.497.024 м² по решењима Агенције за реституцију износи 11.655.560,47 евра, од чега укупна вредност сувласничког дела од $\frac{1}{2}$ на овом земљишту ЕЕ износи 5.827.780,23 евра, а вредност сувласничког удела од по $\frac{1}{6}$ АА, ВВ и ЖЖ износи по 1.942.593,41 евра.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су закључили да су и тужбени и противтужбени захтев делимично основан и примењујући члан 461. став 2. Закона о облигационим односима којим је прописано да спорно право може бити предмет уговора о продаји, али је ништав уговор којим би адвокат или који други налогопримац купио спорно право чије му је остварење поверено и уговорио за себе учешће у подели износа досуђеног његовом налогодавцу. Судови сматрају да је спорним чланом 3. 1. уговора од 04.04.2013. године тужилац уговорио за себе учешће у исплати (вредност, износа, цена), а тада важећом Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката прописано је уговарање процента од вредности предмета радње, односно утврђене вредности предмета спора, а не од процента од вредности, износа или цене који ће евентуално припасти странци, како је то предвиђено оспореном одредбом уговора.

Врховни суд сматра да нижестепени судови, због погрешне примене материјалног права, нису потпуно утврдили чињенично стање у односу на одбијајући део тужбеног захтева и усвајајући део противтужбеног захтева.

Основано се у ревизији указује на погрешну примену адвокатске тарифе у погледу вредности предмета спора у управном поступку. Чланом 7. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важећој у време предузимања правних радњи и заступања тужиоца према туженој („Сл. гласник РС“ бр. 12/2012 од 24.12.2012. године) прописано је да у имовинско правним предметима адвокат може у писменом облику са странком уговорити награду за рад у сразмери (проценту) са успехом у поступку, односно са успехом у правним радњама које ће за странку предузети, с тим да уговорени проценат не може бити већи од 30%. Тарифним бројем 13 прописана је висина накнаде у процењивим предметима, за састављање тужбе, противтужбе и других поднесака којима се покреће парнични поступак у процењивим предметима, а у зависности од вредности спора, а награда за заступање на рочиштима и остале правне радње прописана је у осталом делу Адвокатске тарифе. Тарифним бројем 37 прописано је да за састављање предлога, захтева, пријава, молби и других поднеска којима се покреће управни поступак, и то у процењивим стварима када се управни поступак води око неког права у вези са имовином која има одређену новчану вредност, као и за састављање осталих образложених поднесака или поднесака који садрже чињеничне наводе, адвокату припада једнак износ награде у зависности од вредности те имовине, као и за поднеске којима се покреће парнични поступак (тужбе, предлози, молбе) из тарифног броја 13.

Нижестепени судови нису имали у виду одредбе наведене Адвокатске тарифе у вези одређивања накнаде за заступање у управном поступку, а нису на поуздан начин испитали ни законитост и легитимност члана 3.1. уговора од 04.04.2013. године закљученог између парничних странака, у погледу уговарања адвокатске накнаде у проценту од вредности предмета спора, у смислу члана 7. Адвокатске тарифе. Због тога је изајвљена ревизија морала бити усвојена и укинута нижестепене одлуке у наведеним деловима изреке.

У поновном поступку првостепени суд ће поступити по примедбама из овог решења, поново испитати законитост одредбе члана 3.1. уговора о пружању правних услуга закљученог између парничних странака 04.04.2013. године и оценити могућност примене наведене тарифе у вези одређивања вредности предмета спора у управном

поступку. Пошто поступи по наведеним примедбама, првостепени суд ће поново одлучити о преосталом делу тужбеног захтева и противтужбеном захтеву и донети нову, закониту и правилну одлуку.

Одлука о трошковима поступка зависи од коначног исхода спора, због чега су укинуте и одлуке о трошковима поступка из нижестепених пресуда.

Из наведених разлога одлучено је као изреци решења, на основу члана 416. став 2. и члана 165. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић